

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 4.siječnja 2012.

[[Video](#)]

Admirabile commercium

Draga braćo i sestre,

s radošću vam upućujem dobrodošlicu na ovoj prvoj općoj audijenciji u novoj godini i vama i vašim obiteljima od sveg srca upućujem svoje najtoplije čestitke: neka Bog, koji je rođenjem Krista svoga Sina cio svijet preplavio radošću, unese svoj mir u sva djela i sve dane. U božićnom smo liturgijskom vremenu, koje započinje 24. prosinca navečer bdjenjem a zaključuje se proslavom Krštenja Gospodinova. To je kratko vremenskog razdoblje, ali obiluje proslavama i otajstvima i u svom središtu ima dvije velike Gospodinove svetkovine: Božić i Bogojavljenje. Sam naziv tih dvaju blagdana govori o čemu je riječ. Božić slavi povijesni događaj Isusova rođenja u Betlehemu. Bogojavljenje, koje se kao blagdan javilo na Istoku, označava jedan događaj, ali nadasve jedan vidik otajstva: Bog se objavljuje u Kristovoj ljudskoj naravi i to je smisao grčke riječi epiphaino, postati vidljiv. U toj perspektivi, Bogojavljenje doziva u pamet više događaja koji imaju za temu Gospodinovo očitovanje: na osobit način poklon mudraca, koji u Isusu vide samog Mesiju, ali također krštenje na rijeci Jordanu sa svojom teofanijom te čudo na svadbi u Kani, prvo "znamenje" koje je Krist učinio. Jedna prelijepa antifona iz časoslova sjedinjuje ta tri događaja oko teme zaručničkog odnosa Krista i Crkve: "Danas se Crkva pridružuje svome nebeskom Zaručniku, jer je na Jordanu Krist oprao njezine grijehe; mudraci hrle s darovima na kraljevsku svadbu, a uzvanici se obradovaše vidjevši vodu pretvorenu u vino" (antifona Jutarnje). Možemo malne reći da se na blagdan Božića ističe Božja skrovitost u poniznosti čovještva, u betlehemsom djetetu. U Bogojavljenju se, naprotiv, ističe njegovo očitovanje, Božje objavljenje po istom tom čovještvu. U

ovoj katehezi želim kratko podsjetiti na nekoliko tema vezanih uz proslavu Rođenja Gospodinova da bi se svaki od nas mogao napajati na neiscrpnom vrelu toga otajstva i donositi obilne plodove života.

Ponajprije se zapitajmo: koja je prva reakcija na taj čudesni zahvat Boga koji postaje djetetom, koji se utjelovljuje? Smatram da prva reakcija ne može biti ništa drugo doli radost: "Radujmo se svi u Gospodinu, jer je na svijet došao Spasitelj", tako započinje misa u božićnoj noći, a upravo smo čuli riječi koje je anđeo uputio pastirima: "Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod!" (Lk 2, 10). To je tema kojom započinje evanđelje, i to je ujedno tema kojom se ono zaključuje jer će Uskrsli Isus koriti apostole upravo zato što su žalosni (usp. Lk 24, 17) – što je nespojivo sa činjenicom da on ostaje zauvijek čovjek. Ali učinimo korak naprijed: odakle izvire ta radost? Rekao bih da se ona rađa iz zadivljenog čovjekova srca koje promatra kako Bog djeluje u povijesti, to je radost koja se rađa iz promatranja lica onoga malog djeteta jer znamo da je Božje lice trajno prisutno u našem čovječstvu, za nas i s nama. Božić je radost jer vidimo i konačno znamo da je Bog dobro, život, čovjekova istina o da se spušta sve do čovjeka da ga uzdigne k Sebi: Bog postaje tako blizak da ga se može vidjeti i dotaknuti. Crkva razmatra to neizrecivo otajstvo i liturgijski tekstovi ovog vremena protkani su divljenjem i radošću; sve božićne pjesme izražavaju tu radost. Božić je točka u kojoj se nebo i zemlja združuju, a razni izrazi koje čujemo u ovim danima ističu veličinu onoga što se zbilo: ono što je bilo daleko – Bog se činio vrlo dalekim – postalo je blisko; "nedokučivo želi biti dostupno, On koji je postojao još dok vremena nije bilo započe postojati u vremenu, Gospodin svemira, otkrivajući veličinu svoga veličanstva, uze narav sluge" – kliče sveti Leon Veliki (Govor 2 o Rođenju Gospodnjem, 2.1). U tome Djetetu, potrebitom svega, ono što Bog jest: vječnost, snaga, svetost, život, radost, sjedinjuje se s onim što smo mi: slabost, grijeh, trpljenje, smrt.

Da bi tu stvarnost opisale teologija i duhovnost Božića koriste izraz *admirabile commercium*, to jest čudesna razmjena između božanstva i čovječstva. Sveti Atanazije Aleksandrijski kaže: "Božji je Sin postao čovjekom da nas učini Bogom" (De Incarnatione, 54, 3: PG 25, 192), ali poglavito sa svetim Leonom Velikom i njegovim glasovitim homilijama o Božiću ta stvarnost postaje predmetom dubokom razmišljanja. Sveti papa kazuje: "Ako budemo priznavaoci neizrecive susretljivosti Božjeg milosrđa koja je navela Stvoritelja ljudi da postane čovjekom, ona će nas uzdići u narav Onoga kojem se klanjamo u našoj naravi" (Govor 8 o Rođenju Gospodnjem: CCL 138,139). Prvi čin te čudesne razmjene ostvaruje se u samom Kristovom čovječstvu. Riječ je preuzela na sebe naše čovječstvo i, u toj razmjeni, ljudska narav je uzdignuta na božansko dostojanstvo. Drugi čin te razmjene sastoji se u našem stvarnom i dubokom dioništvu u božanskoj naravi Riječi: "A kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga: od žene bi rođen, Zakonu podlošan da podložnike Zakona otkupi te primimo posinstvo" (Gal 4, 4-5). Božić je tako blagdan u kojem Bog postaje tako blizak čovjeku da dijeli s njim sam čin rađanja, da bi mu objavio njegovo najdublje dostojanstvo: da je dijete Božje. I tako čovjekov san otpočet još u raju – htjeli smo biti kao Bog – ostvaruje se na neočekivan način ne po čovjekovoj veličini koji ne može postati Bog, već po poniznosti Boga koji silazi i tako ulazi u nas u svojoj poniznosti i uzdiže nas k pravoj veličini svoga bića. Drugi vatikanski koncil u vezi s tim kaže: "Otajstvo čovjeka stvarno postaje jasnim jedino u otajstvu

utjelovljene Riječi" (*Gaudium et spes*, 22); u protivnom ostaje zagonetka: što znači to stvorenje čovjek? Tek kad vidimo da je Bog s nama možemo vidjeti svjetlo za naše biće, biti sretni što smo ljudi i živjeti s povjerenjem i radošću. A gdje se to na stvaran način uprisutnjuje ta čudesna razmjena, da djeluje u našem životu i učini ga životom prave djece Božje? Odgovor glasi: u euharistiji. Kada sudjelujemo na misi mi prikazujemo Bogu kruh i vino, plodove zemlje, da ih on primi i preobrazi dajući samoga sebe i dajući se nama za hranu, da primanjem njegova Tijela i Krvi sudjelujemo u njegovom božanskom životu.

Želim se, na kraju, zadržati na drugom vidiku Božića. Kada je anđeo Gospodnji pristupio pastirima u noći Isusova rođenja, kako bilježi evanđelist Luka, "slava ih Gospodnja obasja" (2, 9); a Proslov Ivanova Evanđelja govori o utjelovljenoj Riječi kao istinskom svjetlu koje dolazi na svijet, svijetlu koje je kadro prosvijetliti svakog čovjeka (usp. Iv 1, 9). Božićna je liturgija prožeta svjetlom. Kristov dolazak raspršuje tmine svijeta, ispunja svetu noć nebeskom svjetlošću i obasjava lica ljudi sjajem Boga Oca. Obavijeni Kristovim svjetlom, pozvani smo ustrajno od božićne liturgije da dopustimo da nam um i srce prosvijetli Bog koji je pokazao svjetlost svoga lica. U prvom Predslovlju Božića svečano se proglašava: "U otajstvu utjelovljene Riječi očima našeg srca pokazao se novi sjaj tvoje svjetlosti, jer smo, upoznavši Boga na vidljiv način, po njemu uzljubili nevidljive stvarnosti". U otajstvu utjelovljenja Bog, nakon što je govorio i djelovao u povijesti po glasnicima i znamenjima, "pokazao se", izašao je iz svoga nedostupnog svjetla da prosvijetli svijet.

Na svetkovinu Bogojavljenja, koju ćemo proslaviti za nekoliko dana, Crkva predlaže vrlo značajan ulomak proroka Izaije: "Ustani, zasini, jer svjetlost tvoja dolazi, nad tobom blista Slava Jahvina. A zemlju, evo, tmina pokriva, i mrklina narode! A tebe obasjava Jahve, i Slava se njegova javlja nad tobom. K tvojoj svjetlosti koračaju narodi, i kraljevi k istoku tvoga sjaja" (60, 1-3). To je poziv upućen Crkvi, Kristovoj zajednici, ali i svakome od nas, da postanemo još više svjesni poslanja i odgovornosti prema svijetu u svjedočenju i donošenju novog svjetla evanđelja. Na početku konstitucije *Lumen gentium* Drugog vatikanskog koncila nalazimo ove riječi: "Svjetlo naroda je Krist pa stoga ovaj Sveti sabor, sabran u Duhu Svetom, žarko želi njegovom svjetlošću, koja odsijeva na licu Crkve, prosvijetliti sve ljude navješćujući evanđelje svemu stvorenju" (br. 1). Evanđelje je svjetlo koje ne treba sakrivati, već ga treba staviti na visoko mjesto da svima svijetli. Crkva nije svjetlo, već prima Kristovo svjetlo, prima ga da bi njime bila prosvijetljena i da bi ga širila u svem njegovu sjaju. A to se mora dogoditi također u našem osobnom životu. Sveti Leon Veliki podsjećao je svoje vjernike: "Kršćanine, upoznaj svoje dostojanstvo i kad si postao dionik božanske naravi, nemoj se grešnim životom vraćati na prijašnju podlost. Sjeti se koje li si glave i kojeg li si tijela ud! Ne zaboravi da si izbavljen od vlasti tmine i prenesen u divno Božje kraljevstvo" (*Govor 1 o Rođenju Gospodnjem*, 3,2: CCL 138,88).

Draga braćo i sestre, Božić znači zaustaviti se u razmatranju toga Djetesca, otajstva Boga koji je postao čovjekom u poniznosti i siromaštvu, ali nadasve znači iznova prihvatiti u nama samima to Djetesce, koje je Krist Gospodin, da bismo živjeli samim njegovim životom, kako bi njegovi osjećaji, njegove misli, njegova djela, bili naši osjećaji, naše misli, naša djela. Slaviti Božić znači dakle otvoreno pokazati radost, novost, svjetlo koje je to rođenje donijelo u cio naš život, da bismo

i mi drugima nosili Božju radost, novost, svjetlo. Još jednom svima želim božićno vrijeme blagoslovljeno Božjom prisutnošću!

Srdačno pozdravljam hrvatske hodočasnike! Gospodin Isus, koji nam je svojim rođenjem darovao spasenje, neka vas svojim blagoslovom i mirom prati kroz sve dane nove godine! Hvaljen Isus i Marija!

© Copyright 2012 - Libreria Editrice Vaticana

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana